

Obaveštavamo Vas da će se sastanak Opšteg seminara Pravnog fakulteta održati 23. aprila 1992. u 18 časova u Sali za sednice. Sastanak će biti posvećen svečanom predstavljanju knjige PRAVNA DRŽAVA - POREKLO I BUDUĆNOST JEDNE IDEJE (izdanje Pravnog fakulteta Centar za publikacije i Nemačkog kulturnog i informativnog centra u Beogradu). Knjigu će predstaviti:

Prof. dr Vladan Vasiljević

Prof. dr Milan Podunavac

Prof. dr Stevan Lilić

Prof. dr Vladimir Vodinelić

Pozivamo Vas da prisustvujete ovom sastanku i uzmete učešća u razgovoru.

Izvolite primite izraze osobitog poštovanja.

S kolegijalnim pozdravima

UPRAVNIK OPŠTEG SEMINARA

Prof. dr Stevan Vračar, s.r.

Poštovana koleginice,

Poštovani kolega,

Pozivamo Vas da prisustvujete sastanku Opšteg seminara koji će se održati u utorak, 19. aprila 1994. godine u Sali za sednice sa početkom u 19 sati.

Na ovom sastanku biće svečano predstavljen časopis "RECHTSSTHEORIE" broj 1-2 iz 1993. godine, koji sadrži sve referate sa simpozijuma "Pravna država - poreklo i budućnost jedne ideje".

O časopisu će govoriti dekan Pravnog fakulteta prof. dr Miroslav Petrović, prof. dr Slobodan Perović, prof. dr Stevan Lilić.

U nadi da ćete se odazvati pozivu i da ćete uzeti učešće u radu Seminara srdačno Vas pozdravljamo.

UPRAVNIK OPŠTEG SEMINARA,

Prof. dr Danilo Basta, s.r.

UNIVERZITET U BEOGRADU
PRAVNI FAKULTET
23. APRIL 1992.
BEOGRAD

PRO MEMORIA

PREZENTACIJA ZBORNIKA RADOVA
"PRAVA DRŽAVA POREKLO I BUDUĆNOST JEDNE IDEJE"
REDAKCIJA PROF. DANILO BASTA
PRAVNI FAKULTET BEOGRAD, 1992

U PROTEKLE GODINU-DVE IZAŠLO JE VIŠE ZBORNIKA

SOCIJALISTIČKA ZAKONITOST

PRAVNA DRŽAVA JE PRETPOSTAVKA

PRAVO KAO SOCIJALNA REGULACIJA (VLADANJE - UPRAVLJANJE)

J.Habermas: "norma obavezuje po osnovu morala, ukoliko bi obavezivala po osnovu sankcije, ona bi prisiljavala"
(E.Pusić)

ZBOG TOGA - OVOM PRILIKOM DAĆE SE OSVRT U VEZI SA

Verner Kraviec: "socijalna pravila igre i pravo
perspektivi teorije sistema" (str. 13)

SLOBODAN JOVANOVIĆ (DANILO DANIĆ)

"Pravna država postoji kada se uprava podvrgne pravu"
"PORATNA DRŽAVA" (kao što primećuje gaša Popović)
Sl. Jovanović je upotrebljavao "sistemski pristup".

A.I.DENISOV:

Osnovi marksističko-lenjiniističke teorije države i
prava (Bgd. 1949), o upravi, diplomatija, i dr.

Erhard DENINGER:

"Pravna država nije nikakav poklon prirode, izuzetno krha umetnička tvorevina". (str. 35)

Stevan VRAČAR:

"...konsolidovanje "pravne države" i "državnog prava" u vidu modernog državno-pravnog poretka, predstavlja afirmaciju njihovog stvarnog bića i identiteta." (str. 33)

Kosta ČAVOŠKI:

"Malo nekultivisano društvo" (David Hume) (str. 85)

Jovica TRKULJA:

Medjutim, princip "odumiranja države" nije rezultirao stavnim odumiranjem države i parva, već njihovim degradiranjem na PREDMODERNE oblike". (str. 079)

Dragoljub POPOVIĆ:

"Slobodan Jovanović je koristio isključivo izraz "Pravna država". (str. 91)

Edin ŠARČEVIĆ:

Nacionalsocijalistička država je "defect državne supstancije", tj. "potpuno prazna apstrakcija" (Krauss (str. 44)

Ulrih PROJS:

Pad komunizma nije revolucija, već je posledica "vršenja prava na otpor". (str. 70)

Jasminka HASA BEGOVIĆ:

"...savremena pravna država vladavina prava je vladavina ljudskih sloboda i prava u skladu sa univerzalnim dostignutim nivoom kao minimumom..." (str. 60)

ZAKLJUČAK:

Ideja pravne države je samo pretpostavka savremene države

Umesto "najviših pravnih normi", imamo univerzalne standarde ljudskih sloboda i prava

"Sozialrechtsstaat" u Švedskoj

- go su je nobo go meba - upobna go meba (yevab)

* go a - covnyoj obomocion

* upob upobto Jone H.H. A.M. Demesh

* C. Jovanović "Jovab go Jovan"

* B. Jovanović. f. covno covno go covno Jovab

Pravna država

poreklo i budućnost jedne ideje

Beograd, 26 - 27. septembar 1991.

S
m
p
o
z
j
u
m

Rechtsstaat
Ursprung und Zukunft einer Idee

Belgrad, 26 - 27. September 1991.

T
a
g
u
n
g

Sadržaj

I Pozdravne reči

[007]

Danilo Basta

Hansjerg Ajf

Miroslav Petrović

Diter Miler

II Uvod

[011]

Radomir Lukić:

O pravnoj državi

III Referati

[013]

Verner Kraviec:

Društvena pravila igre i pravo u perspektivi teorije sistema

[020]

Stevan Vračar:

Korelacija "pravne države" i "državnog prava"

[035]

Erhard Denninger:

Granice i ugrožavanja pravne države

[041]

Edin Šarčević:

Zloupotreba jednog pojma¹ pravna država i nacional-socijalizam

[052]

Jasminka Hasanbegović:

Retoricitet prava i pravnost države² ili o nespojivosti suverenosti i pravne države

[062]

Ulrich Projs:

Uloga pravne države u transformaciji postkomunističkih društava

[073]

Jovica Trkulja:

Realsocijalizam i pravna država

[085]

Kosta Čavoški

Prirodno pravo, vladavina prava i tiranski

Inhalt

I Grusworte

[113]

Danilo Basta

Hansjörg Eiff

Miroslav Petrović

Dieter Müller

II. Einführung

[121]

Radomir Lukić:

Über den Rechtsstaat

III. Referate

[125]

Werner Krawietz:

Soziale Spielregeln und Recht in systemtheoretischer Perspektive

[133]

Stevan Vračar:

Korrelation zwischen "Rechtsstaat" und "Staatsrecht"

[151]

Erhard Denninger:

Grenzen und Gefährdungen des Rechtsstaats

[157]

Edin Šarčević:

Mißbrauch eines Begriffs - Rechtsstaat und Nationalsozialismus

[170]

Jasminka Hasanbegović:

Die Rhetorizität des Rechts und die Rechtllichkeit des Staates oder Über die Unvereinbarkeit von Souveränität und Rechtsstaat

[182]

Ulrich K. Preuß:

Die Rolle des Rechtsstaates in der Transformation postkommunistischer Gesellschaften

[195]

Jovica Trkulja:

zakoni
[091]

Dragoljub Popović:

Pojam pravne države prema shvatanjima srpskih profesora prava u XIX veku

IV Prilozi diskusiji

[103]

Lidija R. Basta-Posavec:

Napomene o odnosu vladavine prava i pravne države

[105]

Božidar S. Marković:

Despotska, ideološka i demokratska država

[107]

Slavoljub Popović:

O nekim karakteristikama pojma pravne države uzetog u materijalnom smislu

Der Realsozialismus und der Rechtsstaat
[209]

Kosta Čavoški:

Naturrecht, Rule of law und tyrannische Gesetze

[217]

Dragoljub M. Popović:

Der Begriff des Rechtsstaates nach den Auffassungen der serbischen Rechtsprofessoren im XIX Jahrhundert

IV. Diskussionsbeiträge

[231]

Lidija R. Basta-Posavec:

Anmerkungen zur Beziehung zwischen rule of law und Rechtsstaat

[234]

Božidar Marković:

Despotischer, ideologischer und demokratischer Staat

[237]

Slavoljub Popović:

Über einige Merkmale des Begriffs Rechtsstaat im materiellen Sinne

ЦИП - Каталогизација у публикацији Народне библиотеке Србије, Београд

342(082)

СИМПОЗИЈУМ Правна држава, порекло и будућност једне идеје (1991; Београд)
Simpozijum Pravna država, poreklo i budućnost jedne ideje: [priredivači Danilo N. Basta, Diter Miler; prevodioci Ljiljana Mitrović, Ivan Ivanji] =
Tagung Rechtsstaat Ursprung und Zukunft einer Idee: [Belgrad, 26-27. September 1991.] /
[Herausgeber Dieter Müller, Danilo N. Basta;

Übersetzer Ljiljana Mitrović, Ivan Ivanji]. -
Beograd: Pravni fakultet Beograd, Centar za publikacije: Nemački kulturni i informativni centar, 1991 (Sopot: Subterranean Press).
242 str.; 24cm

Tiraž 500

1. Basta, Daniljo H.

340.1(082)

а) Правна држава - Зборници б) Право - Зборници
3658508

Pravna država — „Rechtsstaat“ kao tvorovina klasične nemačke pravne misli kasnog XIX veka i ranog XX veka, pretpostavlja ostvarivanje funkcionalnih procesa i organizacionih struktura države na osnovama ustava i zakona, tj. bez proizvoljnosti i ideološkog uticaja na postupke i radnje državnih organa, javnih službi i službenih lica: „Pravne države ima čim je upravna vlast dovedena u granice zakona“ (Slobodan Jovanović). Sticajem mnogih okolnosti, posebno nakon pada i raspada tzv. partijskih država, oživljavaju rasprave o osnovnim principima i pretpostavkama organizovanja savremenog neideološkog građanskog („civilnog“) društva u turbulentnom tranzitornom periodu post-komunizma u zemljama Istočne Evrope.

Iako je kod nas, u proteklih godinu-dve, objavljeno više publikacija i zbornika sa naučnih skupova pravne tematike, između ostalih: Kriza pravnog sistema (red. S. Perović); Pravna država (red. V. Vasilijević); Delo Slobodana Jovanovića (red. S. Vračar); Jedan vek pravne filozofije na Pravnom fakultetu (red. M. Jovičić), i drugih, za Zbornik naučnih radova o temi **Pravna država — poreklo i budućnost jedne ideje** može se reći da predstavlja neosporni doprinos ovoj aktuelnoj problematici.

U zborniku (čija je promocija održana krajem aprila na Pravnom fakultetu u Beogradu govorili su V. Vasilijević, M. Podunavac, S. Lilić, V. Vodinelić), objav-

zbornici

Tradicija i budućnost

**Pravna država — poreklo
i budućnost jedne ideje,
Pravni fakultet, Beograd, 1991.**

Ijeni su naučni radovi i prilozi prezentirani na istoimenom simpozijumu što je krajem prošle godine, u okviru proslave 150-godišnjice, održan na Pravnom fakultetu u Beogradu u saradnji sa Gete Institutom, odnosno Kulturnim centrom Nemačke u Beogradu.

Kako u napomeni ističu najzaslužniji za organizaciju skupa i redaktori zbornika, prof. dr Danilo Basta i g. D. Miler: „u knjizi se dvojezično objavljuju saopštenja i prilozi (...) sa željom da se, danas i ovde, doprinese ozbiljnom, argumentovanim, višestranom, pa i kritičkom, raz-

matranju pitanja o pravnoj državi“. Sadržinski, desetak radova renomiranih autora i pravnih eksperata (akad. R. Lukić, W. Krawiez, S. Vračar, E. Denninger, E. Šarčević, J. Hasanbegović, U. Preuss, J. Trkulja, K. Čavoški, D. Popović), kao i prilozi diskusiji (L. Basta Posavec, B. Marković, S. Popović), obrađuju tematiku pravne države, kako sa „tradicionalnih“ (odnos pravne države prema „državnom pravu“; granice i ugrožavanje pravne države; pravna država, retorizitet prava i suverenosti; prirodno pravo, pravna država i tiranski zakoni; shvatanja srpskih profesora prava u XIX veku, itd), tako i sa „savremenih“ stanovišta (pravna država i teorija sistema; pravna država i transformacija postkomunističkih društava; nacionalsocijalizam i pravna država; realsocijalizam i pravna država, itd).

Mada se, osim pohvala, na knjige ove vrste uvek mogu staviti i argumentovane sadržinske (na primer zašto nema nekih autora) i tehničke (zašto je desna margina „neravna“ kada je tekst kompjuterski obrađivan) primedbe, ovaj zbornik radova o pravnoj državi, kao „transkulturalni stručni pravni diskurs“ zaslužuje da u ovim vremenima bude pri ruci svakom (posebno pravnicima i politikolozima) koga interesuju problemi interakcije prava, države, politike, morala u savremenim društvima i procesima.

Prof. dr Stevan LILIĆ

B 25. 06. 1992